

Innspill fra <barnehagen> til høring om Storberget-utvalget.

<Barnehagen> har følgende innspill til høringen om Storberget-utvalgets rapport om ny finansiering av private barnehager.

<Anbefalt: Om barnehagen vår. Skriv litt om antall barn og ansatte, historikk og annen nøkkelinformasjon som gir et bilde av hvem som skriver høringsinnspillet>

Konsekvenser for barnehagen vår dersom kommunen skal kunne vedta lokale forskrifter for finansiering av private barnehager.

Flertallet i Storberget-utvalget foreslår at kommunene skal få mulighet til å fastsette lokale forskrifter for finansiering av private barnehager. Dette vil <barnehagen> advare mot.

Ettersom barnehagene de senere årene er underlagt stadig strengere, nasjonalt fastsatte krav til kvalitet (for eksempel gjennom skjerpet pedagognorm og bemanningsnorm), er det avgjørende for private barnehager at reglene for finansiering også er nasjonalt fastsatt. Å åpne for lokale varianter av forskrifter vil øke forskjellsbehandlingen og svekke forutsigbarheten for private barnehager.

Flertallet vil gjøre det valgfritt for kommunene hvilken variant av finansiering de vil følge (nasjonale satser, nasjonal forskrift eller lokale forskrifter). Dette gir kommunene mulighet til å velge løsningen som gir kommunen lavest kostnader til private barnehager, og dermed potensielt lavere inntekter for barnehagen vår.

<Anbefalt: Beskriv hvordan lavere inntekter potensielt vil påvirke barnehagen deres, og eventuelt hvilke erfaringer dere har hatt med kommunens tilskuddsberegning som kan være relevant å peke på her. Hvordan var for eksempel kommunens vilje til å finansiere nye normer for private barnehager når etterslepet i finansieringen gjorde at de i mange kommuner ikke ble finansiert? Har barnehagen tillit til at kommunen vil sørge for økonomisk likeverdig behandling dersom rettighetene til private barnehager svekkes? Her er det viktig at barnehagen bidrar med egne beskrivelser og vurderinger, basert på de lokale forholdene i din barnehage og din kommune.>

Konsekvenser for barnehagen vår dersom kommunen får større mulighet til å bruke skjønn i tilskuddsberegningen.

Flertallet i Storberget-utvalget foreslår at kommunene skal få mulighet til å unnta kostnader i kommunale barnehager fra beregningsgrunnlaget for tilskudd til private barnehager. Dette vil kunne gi lavere tilskudd til private barnehager. Flertallet argumenterer for at private barnehager ikke har nøyaktig samme kostnader som de kommunale barnehagene har. <Barnehagen vår> støtter ikke flertallet.

Vi viser til mindretallets (PBLs) syn og mener prinsippet om økonomisk likeverdig behandling må ligge fast, og at retten til likebehandling har vært og er avgjørende for at private barnehager skal ha krav på tilskudd som setter dem i stand til å innfri lovpålagte krav til kvalitet og til å kunne videreutvikle tilbudet til barna.

<Anbefalt: Legg til hvordan dere ser for dere at kommunen vil agere i en situasjon hvor den kan nedprioritere deres barnehage til fordel for andre kommunale oppgaver, dersom den gis mulighet til det. Har dere for eksempel erfaring med at kommunen har forsøkt å holde tilbake tilskudd, klagesaker eller annet å vise til? Opplever dere at kommunen lytter til behovene barnehagen har? Har kommunen begrenset økonomisk handlingsrom til å imøtekomme behov/ønsker fra de private

barnehagene i kommunen? NB: Dette er eksempler, skriv om forholdene slik de faktisk er i din kommune.>

Konsekvenser for barnehagen vår dersom kommunen skal kunne stille krav til private barnehager.

Både flertallet og mindretallet i Storberget-utvalget foreslår mekanismer som skal gi kommunene større mulighet til å stille krav til private barnehager, enn de har i dag.

<Barnehagen> anbefaler kvalitets- og mangfoldsmodellen. Den forplikter kommunene til å finansiere lokale krav til kvalitet, og sørger for at barnehager som ikke oppfyller nasjonale eller lokale kvalitetskrav, eller som ikke har ordnede lønns- og pensjonsbetingelser for sine ansatte, skal få avkortning i tilskuddene. Slik sikrer man av offentlige midler går til høy kvalitet i alle barnehager.

<Barnehagen> anbefaler ikke flertallsmodellen (lokal samhandlingsmodell) fordi forslaget ikke inneholder mekanismer som gjør at private barnehager skal kunne stille krav om økonomisk likeverdig behandling for å oppfylle likeverdige krav.

<Anbefalt: Dersom dere har noe å tilføye rundt dette, som kan belyse for eksempel hvordan barnehagen deres, eventuelt i samarbeid med kommunen, jobber med kvalitet og kvalitetsutvikling allerede i dag, kan det være opplysende.>

Konsekvenser for barnehagen vår dersom pensjonstilskuddet reduseres til 11 prosent og avvikles.

Flertallet i Storberget-utvalget mener private barnehager får for mye utbetalt i pensjonstilskudd. De foreslår derfor å midlertidig redusere tilskuddet fra 13 til 11 prosent og gå over til kostnadsdekning fra 2023. <Barnehagen> støtter ikke flertallet.

Selv om private barnehager gjennom pensjonstilskuddet i dag (13 prosent av lønnsgrunnlaget i de kommunale barnehagene) belaster kommunene med vesentlig lavere kostnader enn de kommunale barnehagenes pensjonsutgifter gjør (cirka 18 prosent av lønnsgrunnlaget i de kommunale barnehagene), har ansatte i private barnehager konkurransedyktige betingelser. Ansatte i PBL-barnehager, og i barnehager med tilsvarende pensjonsordning, har altså like gode pensjonsytelser som ansatte i kommunale barnehager, men til en mye lavere kostnad for samfunnet.

Å finansiere pensjon helt eller delvis ved kostnadsdekning vil frata private barnehager insentivene til å forhandle frem gode avtaler til en lavest mulig pris. <Barnehagen> mener også det er problematisk, rent prinsipielt, å gå over til kostnadsdekning. Prinsippet om økonomisk likeverdig behandling bygger på at private barnehager får tilskudd som baserer seg på kostnadene i tilsvarende kommunale barnehager, ikke kostnadene i egen barnehage.

<Barnehagen> er dessuten kritisk til at det foreslås betydelige kutt i én del av finansieringen uten at det samtidig tas nødvendig hensyn den samlede finansieringen av barnehagene. Barnehagen minner om at mange private barnehager på andre områder er underfinansiert i større eller mindre grad.

<Anbefalt: For <barnehagen> vil en reduksjon i tilskudd fra 13 til 11 prosent bety et kutt i inntekter på xx kroner. Sjekk tabellen her: https://www.pbl.no/aktuelt/politikk/varsel-om-pensjonskutt-2020/dette-kan-kutt-i-tilskudd-koste-din-barnehage/#tabell_pensjonskutt

Skriv om hvordan nedgangen i inntekter vil kunne påvirke deres barnehage og kvaliteten i tilbudet negativt, om så er tilfelle>.

Konsekvenser for barnehagen vår dersom kommunen skal kunne redusere antall plasser i barnehagen vår.

Flertallet i Storberget-utvalget foreslår at kommunene gjennom såkalt «koordinert opptak» skal kunne gis verktøy for å redusere antall plasser i private barnehager i situasjoner hvor det er flere barnehageplasser enn barn i kommunen.

<Barnehagen> viser til at ingen private barnehager i dag får tilskudd for plasser de ikke klarer å fylle med barn. Kommunene har dermed ingen kostnader ved «tomme» private barnehageplasser.

<Barnehagen> mener dagens system, hvor foreldrenes valg av barnehage styrer barnehagestrukturen i kommunene, bør opprettholdes.

Vi støtter dermed ikke flertallets forslag om koordinert opptak.

<Anbefalt: Skriv litt om hvordan dere ser for dere at et system hvor kommunen kan prioritere egne plasser i kommunale barnehager foran private barnehager vil fungere. Hvilke konsekvenser vil det kunne få? Er det for eksempel fare for at kommunen deres vil velge å opprettholde plasser med få søkere i kommunale barnehager og redusere plasser i de private?>

Konsekvenser for barnehagen vår dersom kommunen skal få forkjøpsrett ved salg av barnehagen vår.

Flertallet i Storberget-utvalget foreslår at kommunene skal få forkjøpsrett ved salg av private barnehager og vil ha et midlertidig forbud mot salg av private barnehager inntil en slik lovendring er på plass.

<Barnehagen> kan ikke se at det er fornuftig bruk av offentlige midler at kommunene skal kjøpe opp velfungerende og populære private barnehager.

En avtale om forkjøpsrett vil gi kommunen en ensidig fordel for kommunen, fordi den gir kommunen en mulighet, men ingen plikt, til å tre inn i en allerede inngått avtale om salg av barnehagen. Kommunen vil på denne måten få en forkjøpsrett uten at det skal ytes noe tilbake for dette.

Kommunal forkjøpsrett vil også begrense eiers mulighet til å velge fritt hvem eier ønsker å selge til. Prisen vil også kunne påvirkes negativt når det er en risiko for utøvelse av kommunal forkjøpsrett. Dette skyldes at forkjøpsretten vil være kjent for andre mulige tilbydere, og vil således kunne føre til begrenset kjøperkrets og færre tilbud.

<Anbefalt: Dersom barnehagen har erfaringer med å kjøpe andre barnehager, bli kjøpt eller har tenkt å selge, kan det være relevant å skrive litt om dette her.>

Konsekvenser av endringer i finansieringssystemet for barnehagens mulighet til videre kvalitetsutvikling.

Dagens finansiering av private barnehager bygger på en finansieringsmodell som er ressurskrevende og komplisert å håndtere for kommunene. Finansieringsmodellen skaper store forskjeller og stor uforutsigbarhet i rammevilkårene til barnehagene. Dagens system gir store insentiver til innsparinger og få insentiver til å satse på kvalitet for kommunene.

<Barnehagen> mener mindretallets forslag til finansieringsmodell, kvalitets- og mangfoldsmodellen, er den best egnede til å ta barnehagesektoren videre. Mekanismene i modellen vil gi jevnere kvalitet, jevnere finansiering og jevnere marginer.

Forenkling, forutsigbarhet, rettferdighet og etterprøvbarehet er viktige kriterier for en god fremtidig tilskuddsmodell. Det er også avgjørende at prinsippet om økonomisk likeverdig behandling av alle barn i alle barnehager ligger fast, og at barnehagenes rettigheter ikke svekkes.

<Barnehagen> vil advare mot å gå videre med flertallets forslag, lokal samhandlingsmodell. Denne veier kommunens behov for styring tyngre enn hensynet til kvalitet i tilbudet til alle barn og foreldrenes mulighet til å velge barnehagen de ønsker.

Konsekvensene for private barnehager vil bli økt forskjellsbehandling og svekket forutsigbarhet, og dermed også dårligere kvalitet på tilbudet til barna og mer uforutsigbarhet for ansatte.

<Anbefalt: Her kan barnehagen legge til momenter som dere mener er vesentlige å få med.>